

Realizacja uchwały Rady Miasta Krakowa Nr LXXXIII/1267/13 z dnia 25 września 2013 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Miejskiej Kraków na lata 2013-2015

Rodzinna piecza zastępcza to system pieczy zastępczej, w skład którego wchodzi zawodowe, spokrewnione i niezawodowe rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka

- **rodzina zastępcza spokrewniona** – rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący/będąca krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka

- **rodzina zastępcza niezawodowa** – rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, niebędący krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka

- **zawodowa rodzina zastępcza, pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego** – rodzina zastępcza, w której umieszcza się dziecko do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej

- **zawodowa specjalistyczna** – rodzina zastępcza, w której umieszcza się w szczególności dzieci niepełnosprawne i dzieci, skierowane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich lub małoletnie matki z dziećmi

- **rodzinny dom dziecka** – tworzony jest przez małżonków lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim, sprawujące opiekę nad łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.

Instytucjonalna piecza zastępcza to system pieczy zastępczej sprawowany w formie całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza:

- **typu rodzinnego** – zapewnia opiekę dzieciom w różnym wieku, w tym dorastającym i usamodzielniającym się, umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu

- **typu interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem powyżej 10 roku życia w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia opieki. Pobyt w placówce nie może trwać dłużej niż 3 miesiące, w szczególnych przypadkach może zostać przedłużony do zakończenia trwającego postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w pieczy zastępczej. W sytuacjach szczególnych do placówek kierowane mogą być dzieci młodsze

- **typu socjalizacyjnego** – zapewnia całodobową opiekę i wychowanie nad dziećmi powyżej 10 roku życia, których powrót do domu nie jest możliwy. W sytuacjach szczególnych do placówek kierowane mogą być dzieci młodsze

- **typu specjalistycznego – terapeutycznego** – zapewnia opiekę nad dziećmi powyżej 10 roku życia o indywidualnych potrzebach w tym: legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym i znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającymi stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii oraz wymagającymi

wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. W sytuacjach szczególnych, do placówek kierowane mogą być dzieci młodsze.

Zgodnie z art. 180 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. 2015 r., poz. 332), do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. W dniu 25 września 2013 r. Rada Miasta Krakowa przyjęła uchwałą Program Rozwoju Pieczy Zastępczej, który realizowany jest na terenie Gminy w okresie od 2013 do 2015 r. Zgodnie z założeniami Programu, informacje dotyczące realizacji Programu mają być zawierane w corocznym sprawozdaniu z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przyjęty Program zakłada realizację następujących celów:

1. Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Gminy Miejskiej Kraków.
- 1) Tworzenie warunków do powstawania nowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji

Planowane do realizacji działania	Nazwa wskaźnika dotyczącego zakresu realizowanego zadania 2014	Wartość wskaźnika za rok 2014
Zamieszczanie informacji propagujących rodzicielstwo zastępcze w lokalnych mediach, organizowanie akcji informacyjnych	Liczba publikacji prasowych, internetowych/materiałów radiowych telewizyjnych/spotkań	4 publikacje prasowe, 4 informacje internetowe, 4 materiały radiowe, 2 materiały telewizyjne
Nabór niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka	Liczba rozmów osobistych i telefonicznych	12 535 rozmów osobistych i telefonicznych
Prowadzenie kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka	Liczba przeprowadzonych procedur kwalifikacyjnych	4 procedury kwalifikacyjne dla kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej, 70 procedur kwalifikacyjnych dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny spokrewnionej i niezawodowej

<p>Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka</p>	<p>Liczba godzin przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów</p>	<p>250 godzin</p>
<p>Tworzenie nowych form rodzinnej pieczy zastępczej</p>	<p>Liczba nowych rodzin zastępczych spokrewnionych/niezawodowych/zawodowych/rodzinnych domów dziecka</p>	<p>4 zawodowe rodziny zastępcze, 63 rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe</p>
<p>Tworzenie nowych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej</p>	<p>Liczba nowych miejsc w zawodowych rodzinach zastępczych/Liczba nowych miejsc w rodzinnych domach dziecka</p>	<p>7 miejsc w zawodowych rodzinach zastępczych,</p>
<p>Opracowanie systemu motywacji do podjęcia rodziny zastępczej</p>	<p>Przygotowanie projektu uchwały w zakresie wynagradzania zawodowych rodziców zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka;</p> <p>Przyznanie rodzinom zastępczym świadczeń fakultatywnych</p>	<p>Od lipca 2013r. obowiązuje uchwała Nr LXXIX/1198/13 Rady Miasta Krakowa w sprawie określenia szczegółowych warunków wynagradzania zawodowych rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka, funkcjonujących na terenie Gminy Miejskiej Kraków.</p> <p>281 świadczeń- w tym 13 świadczeń na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka; 31 świadczeń na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki; 237 świadczeń na dofinansowanie kosztów wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania</p>

2) Wzmocnienie kompetencji wychowawczych osób sprawujących pieczę.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji:

Planowane do realizacji działania	Nazwa wskaźnika dotyczącego zakresu realizowanego zadania 2014	Wartość wskaźnika za rok 2014
Zatrudnienie odpowiedniej liczby wykwalifikowanych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba koordynatorów	16 koordynatorów
Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych	Liczba grup wsparcia/Liczba uczestników grup wsparcia	13 grup wsparcia / 77 uczestników / 44 spotkania grup wsparcia
Zapewnienie dostępu do usług specjalistycznego poradnictwa	Liczba rodzin korzystających ze specjalistycznego poradnictwa/liczba porad	269 rodzin / 1350 porad
Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych	Liczba godzin przeprowadzonych szkoleń/Liczba osób uczestniczących w szkoleniu	120 godzin szkoleń / 72 osoby
Zapewnienie pomocy wolontariuszy	Liczba rodzin objętych pomocą wolontariuszy	94 rodziny

3) Wzmocnienie rozwoju poznawczego, emocjonalnego i społecznego dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji:

Planowane do realizacji działania	Nazwa wskaźnika dotyczącego zakresu realizowanego zadania 2014	Wartość wskaźnika za rok 2014
Zapewnienie pomocy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci objętych działaniami koordynatorów	569 dzieci
Organizowanie grup wsparcia/grup socjoterapeutycznych dla	Liczba grup wsparcia/Liczba uczestników grup wsparcia	1 grupa / 11 dzieci

dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej		
Zapewnienie dostępu do usług specjalistycznego poradnictwa	Liczba dzieci korzystających ze specjalistycznego poradnictwa	159 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, oraz 3 dzieci własne rodziców zastępczych
Zapewnienie pomocy wolontariuszy	Liczba dzieci objętych pomocą wolontariuszy	119 dzieci

2. Zapewnienie opieki dzieciom w formach pieczy instytucjonalnej dostosowanych do ich potrzeb.

1) Prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych z uwzględnieniem aktualnych potrzeb oraz przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji:

Planowane do realizacji działania	Nazwa wskaźnika dotyczącego zakresu realizowanego zadania 2014	Wartość wskaźnika za rok 2014
Prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu interwencyjnego	Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych typu interwencyjnego/przeciętna liczba miejsc w placówkach typu interwencyjnego/przeciętna liczba dzieci umieszczonych	3 placówki opiekuńczo – wychowawczych typu interwencyjnego/ 58 miejsc / 48 dzieci umieszczonych (przeciętnie)
Prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego	Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego/przeciętna liczba miejsc w placówkach typu socjalizacyjnego/przeciętna liczba dzieci umieszczonych	27 placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego/ 365 miejsc / 339 dzieci umieszczonych (przeciętnie)
Pozyskanie lokali na uruchomienie i prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu specjalistyczno – terapeutycznego –	Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych typu specjalistyczno – terapeutycznego/przeciętna liczba miejsc w placówkach typu specjalistyczno –	3 placówki opiekuńczo – wychowawcze typu specjalistyczno – terapeutycznego/ 35 miejsc / 35 dzieci umieszczonych (przeciętnie)

	terapeutycznego/przeciętna liczba dzieci umieszczonych	
Prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego	Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych rodzinnego/przeciętna liczba miejsc w placówkach typu rodzinnego/przeciętna liczba dzieci umieszczonych	6 placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego/ 43 miejsca / 45 dzieci umieszczonych (przeciętnie)

Zgodnie z założeniami Programu, przewidziano, iż do 31.12.2015 r. osiągnięte zostaną następujące efekty:

- a) Zostanie uruchomionych 10 placówek typu specjalistyczno – terapeutycznego zapewniających opiekę i wychowanie 105 dzieciom wymagającym specjalistycznych oddziaływań – w tym 6 dla dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji w ramach Centrum Administracyjnego, które zostanie powołane.

Według stanu na dzień 31.12.2014r. funkcjonowały 3 placówki tego typu, zapewniające 35 miejsc. W dalszym ciągu podejmowane są działania mające na celu przekształcenie systemu i uruchomienie kolejnych placówek specjalistyczno – terapeutycznych.

- b) Instytucjonalne formy pieczy zastępczej zostaną dostosowane do przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – w tym prowadzone będą placówki typu socjalizacyjnego zapewniające 14 miejsc.

Według stanu na dzień 31.12.2014 r. na terenie Gminy Miejskiej Kraków funkcjonowały 4 placówki, w których liczba miejsc wynosiła więcej niż 14. W pozostałych 35 placówkach standard miejsc został osiągnięty.

- c) Zmniejszenie liczby dzieci do 7 roku życia korzystających z instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

Podejmowano działania aby w pierwszej kolejności zapewnić opiekę i wychowanie dzieciom poniżej 7 roku życia w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

3. Wzmocnienie kwalifikacji kadry wychowawczej zatrudnionej w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji:

Planowane do realizacji działania	Nazwa wskaźnika dotyczącego zakresu realizowanego zadania 2014	Wartość wskaźnika za rok 2014
Organizowanie specjalistycznych szkoleń dla	Liczba przeprowadzonych szkoleń (przez dyrektora	211 szkoleń / 155 osób

kadry wychowawczej zatrudnionej w placówkach	placówki/przez Powiat)/Liczba osób, które ukończyły szkolenia	
--	---	--

4. Życiowe usamodzielnienie osób opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz ich integracja ze środowiskiem.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji:

Planowane do realizacji działania	Nazwa wskaźnika dotyczącego zakresu realizowanego zadania 2014	Wartość wskaźnika za rok 2014
Realizacja indywidualnych programów usamodzielnienia	Liczba realizowanych indywidualnych programów usamodzielnienia	634 indywidualne programy usamodzielnienia
Świadczenie pracy socjalnej i udzielanie wsparcia przez koordynatorów	Liczba osób usamodzielnianych objętych pracą socjalną/Liczba osób usamodzielnianych objętych wsparciem koordynatorów	50 osób usamodzielnianych objętych wsparciem koordynatorów
Prowadzenie mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie mieszkania chronionego	32 osoby

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, 3 – letnie powiatowe programy rozwoju pieczy zastępczej zawierają coroczny limit zawodowych rodzin zastępczych. Na rok 2014 ustalono limit zawodowych rodzin zastępczych wynoszący 37. Powyższa wartość została osiągnięta.

	Wartość osiągnięta w roku 2014
Liczba zawodowych rodzin zastępczych	37

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej określa przewidywane efekty, które zostaną osiągnięte w wyniku realizacji zakładanych celów do 31 grudnia 2015 r. Ocena stopnia realizacji założeń będzie możliwa w roku 2015, po zakończeniu realizacji programu. Gromadzone corocznie wskaźniki służą ewaluacji skuteczności prowadzonych działań.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, realizował również inne, nie wymienione w Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej zadania.

L.p.	Rodzaj zadania	Zrealizowane działania
1.	Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi.	Pracownicy organizatora uczestniczyli w 123 rozprawach sądowych dotyczących uregulowania sytuacji dzieci, ponadto zwołali 469 zespołów konsultacyjnych złożonych z pracowników MOPS oraz innych instytucji zaangażowanych w pomoc dzieciom przebywającym w rodzinnej pieczy zastępczej, przeprowadzili 1771 konsultacji ze specjalistami (pedagodzy i wychowawcy szkolni, psychologowie, lekarze, pracownicy socjalni, kuratorzy)
2.	Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.	Z porad prawnych udzielanych przez pracowników MOPS skorzystało 59 rodzin zastępczych.
3.	Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.	W 2014 r. sporządzono dla sądu rodzinnego 1 072 opinie o sytuacji dzieci w rodzinach zastępczych. Opracowane zostały 804 plany pomocy oraz modyfikacje planów pomocy dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. W odniesieniu do zawodowych rodzin zastępczych zorganizowano 917 kontaktów dzieci z rodzinami biologicznymi, w tym w 460 kontaktach uczestniczyli pracownicy MOPS.
4.	Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.	W 2014 r. dokonano 52 zgłoszeń dotyczących dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych oraz 18 zgłoszeń dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych i niezawodowych.
5.	Wystąpienia do sądów z pozwami o alimenty dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej.	W 2014 r. pracownicy MOPS wystąpili do Sądów Rejonowych z 127 pozwami o alimenty dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej.